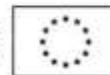

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

PROGRAM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

Program opracowany w ramach projektu

„Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty.

Działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie.

Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnianie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe.

Chełm, dn. 01.03.2011r.

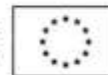
Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

I. Wstęp

Program doskonalenia zawodowego został opracowany na potrzeby projektu *Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych* realizowanego przez Chełmskie Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego CIVIS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt adresowany jest do nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu zainteresowanych podniesieniem kwalifikacji zawodowych. Jego celem jest podniesienie kompetencji oraz zaktualizowanie poziomu wiedzy fachowej, a przez to polepszenie jakości kształcenia.

Reformując oświatę jesteśmy świadkami uwarunkowań społecznych i gospodarczych wpływających na oczekiwania wobec naszego szkolnictwa. Nie można być również obojętnym wobec światowego nurtu przemian edukacyjnych. Biorąc pod uwagę, że zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego życia w demokratycznym społeczeństwie i w warunkach wolnorynkowej gospodarki musimy spojrzeć analizując oferty z codziennej prasy na wymagania pracodawców stawiane przyszłym pracownikom.

Sytuacja na polskim rynku pracy jest trudna, ponieważ wśród pracodawców istnieje duży popyt na kwalifikacje zawodowe, tak z poziomu szkoły ponadpodstawowej, jak i wyższej, tymczasem system kształcenia zawodowego praktycznie załamał się po 1989 roku. Było to spowodowane kilkoma czynnikami, spośród których bardzo ważne stanowiły dynamiczny rozwój szkolnictwa wyższego i powstanie wielu prywatnych szkół wyższych [Z. Dach, Rynek pracy w Polsce. Aspekty ekonomiczno-społeczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2008.], co przełożyło się na zmniejszenie liczby chętnych do edukacji zawodowej na poziomie ponadgimnazjalnym. Mniejszą popularność szkół zawodowych mógł powodować ich stosunkowo niski poziom i słabe, wydawałoby się, perspektywy zawodowe po ich ukończeniu. Kolejnym istotnym czynnikiem była prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych. Stanowiły one podstawowe miejsce praktyk

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

w systemie edukacji zawodowej, a w tej sytuacji okazało się, że możliwości odbycia praktyk stają się ograniczone lub w ogóle nie istnieją. Z kolei praktyczna nauka zawodu w pracowniach szkolnych okazała się niemożliwa, bo są one najczęściej przestarzałe i nie dysponują nowoczesnym sprzętem oraz dostępem do nowoczesnych technologii.

W chwili obecnej istnieje konieczność wzmocnienia systemu edukacji zawodowej. Każda gospodarka posiada określoną zdolność do absorpcji kadry z wyższym wykształceniem, z czym związana jest optymalna struktura kształcenia na określonych etapach. W przypadku dynamicznego rozwoju edukacji wyższej kraj może napotkać barierę popytu na absolwentów szkół wyższych i doświadczyć niedoboru kadr o niższym wykształceniu zawodowym. Wydaje się, że Polska powoli osiąga taki etap, o ile już go nie osiągnęła. Do tej sytuacji znacznie przyczyniła się emigracja po 2004 roku osób przedsiębiorczych z kwalifikacjami zawodowymi.

Ciągłe podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych po stronie podażowej usług edukacyjnych (nauczycieli i instruktorów) jest konieczne dla skuteczności procesu edukacji. Pracodawcy oczekują, by kandydat do pracy mógł bezpośrednio wykonywać zadania zawodowe zgodnie ze standardami wymaganymi na danym stanowisku pracy, z zachowaniem norm technologicznych, przepisów bezpieczeństwa, jakości estetyki itp. Bardzo prędko zmieniają się, przede wszystkim wymagania pracodawców przez co, zmianom ulegają też kwalifikacje, jakie powinno się posiadać, starając się o naprawdę dobrą pracę na stałym etacie. Współpraca z pracodawcami ma mieć podstawowe dwa wymiary: zapewnienie możliwości odbywania praktyk w przedsiębiorstwach oraz zapewnienie wkładu pracodawców w wyposażenie warsztatów szkolnych. Pracodawcy będą wzbogacać środki dydaktyczne szkół oraz dzielić się wiedzą dotyczącą wprowadzanych innowacji.

By młody pracownik spełnił oczekiwania pracodawcy najpierw trzeba do tego przygotować nauczycieli. W zreformowanej szkole [zgodnie z nową reformą Ministerstwa Edukacji Narodowej] planuje się „Promowanie współpracy między szkołami

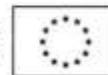
Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

i przedstawicielami pracodawców. W celu zachęcenia pracodawców do doposażania szkół zawodowych konieczne jest przeszkolenie nauczycieli z obsługi sprzętu obecnie wykorzystywanego w przedsiębiorstwach oraz zapoznania ich z nowoczesnymi metodami produkcji, zarządzania przedsiębiorstwem, itp. To z kolei będzie możliwe, o ile najpierw przygotuje się do tego nauczycieli, a temu właśnie ma służyć niniejszy program doskonalenia zawodowego.

W Polsce zatrudnionych jest 659 tys. nauczycieli. Nauczyciele przedmiotów zawodowych i instruktorzy praktycznej nauki zawodu stanowią 10,3% ogółu nauczycieli [raport Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli 2009]. Nauczyciele przedmiotów zawodowych i instruktorzy praktycznej nauki zawodu w zbyt małym zakresie podejmują doszkalcenie – nie są w stanie świadczyć usług edukacyjnych na wysokim poziomie. Widoczna jest bierność nauczycieli i instruktorów często podporządkowana wyłącznie procedurze awansu zawodowego, przekaz treści edukacyjnej jest często oderwany od praktyki gospodarczej, niedostrzeganie korzyści ze współpracy z przedsiębiorstwami. Z drugiej strony brak możliwości bieżącego aktualizowania wiedzy w praktyce przez nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu, brak kontaktu z nowoczesną technologią, nowymi rozwiązaniami – brak systemowych rozwiązań – krzywdzą przede wszystkim uczniów, ale nadwyrężają również budżet państwa. Wobec powyższego niezbędna jest reorientacja podejścia do rozwoju zawodowego nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu. By uaktualnić program kształcenia zawodowego niezbędne jest doskonalenie zawodowe nauczycieli i instruktorów.

II. Cele programu doskonalenia zawodowego

1. Głównym celem programu doskonalenia zawodowego jest podniesienie jakości kształcenia nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu, a przez to polepszenie jakości nauczania.

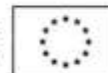
Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Cele szczegółowe:

- 1) Zaktualizowanie poziomu wiedzy fachowej i umiejętności nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nowoczesnych technik i technologii stosowanych w firmach o profilu właściwym z nauczaniem przedmiotem oraz ich włączenie do kształcenia zawodowego.
- 2) Rozwinięcie współpracy środowiska nauczycieli szkolnictwa zawodowego z przedsiębiorcami w ramach podpisanych 80 umów o realizację stażu.
- 3) Zwiększenie u nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu umiejętności poszukiwania wiedzy dotyczącej nowych rozwiązań technologicznych i ich wykorzystania w procesie dydaktycznym w kształceniu zawodowym.
- 4) Udoskonalenie warsztatu pracy nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu ze szczególnym uwzględnieniem ICT.
- 5) Podniesienie umiejętności modernizacji programów nauczania w zakresie dostosowania treści do postępu technicznego i technologicznego oraz potrzeb rynku pracy.
- 6) Wzbogacenie zaplecza dydaktycznego kształcenia zawodowego w wymiarze narzędzi, poprzez zbudowanie platformy kształcenia on-line.
- 7) Przygotowanie i wdrożenie programu doskonalenia zawodowego dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu.
- 8) Aktualizacja wiedzy i kompetencji nauczycieli, podniesienie jakości nauczania w szkolnictwie zawodowym w zakresie obsługi nowoczesnego sprzętu i urządzeń.

III. Priorytetowe kierunki doskonalenia

- 1) administracyjne, ekonomiczne i handlowe;
- 2) budowlane/sanitarne, spedycyjne, logistyczne i transportowe;
- 3) gastronomiczne, turystyczne i hotelarskie;

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 4) kosmetyczne, fryzjerskie i medyczne;
- 5) mechatroniczne i mechaniczne;
- 6) informatyczne i elektroniczne, energetyczne i elektryczne.

Połączenie branż nie jest przypadkowe, a zapewnia korelacje między przedmiotową, co również wpisuje się w wytyczne Ministerstwa Edukacji Narodowej w reformowanej szkole.

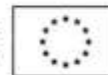
IV. Formy doskonalenia zawodowego

Program doskonalenia zawodowego jest procesem uczenia się, a proces taki ma charakter fazowy, w tym celu wyszczególniono następujące fazy składające się na proces doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu:

- 1) Szkolenia teoretyczne – za pomocą platformy edukacyjnej – on-line.
- 2) Staże w przedsiębiorstwach o profilu zgodnym z nauczonym przedmiotem.
- 3) Wizyty studyjne w przedsiębiorstwach – realizowane w trakcie odbywania staży w celu maksymalizacji praktycznego i kompleksowego wsparcia.

V. Program szkolenia

Program obejmuje 80 godzin szkolenia teoretycznego za pomocą platformy programu doskonalenia zawodowego - w ramach projektu nie będą organizowane szkolenia stacjonarne. Osoby przystępujące do projektu będą mogły skorzystać z zasobów szkoleniowych zamieszczonych na platformie edukacyjnej zbudowanej w ramach projektu, 20-dniowe staże w przedsiębiorstwach organizowane w pobliżu miejsca zamieszkania uczestników oraz 2-dniowe wizyty studyjne w przedsiębiorstwach. Współpraca z przedsiębiorstwami włączy przedsiębiorców do procesu doskonalenia zawodowego nauczycieli/instruktorów. Stworzone

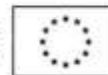

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zostaną podstawy do trwałych więzi współpracy między szkołami kształcenia zawodowego a przedsiębiorcami.

A. Szkolenia teoretyczne

1. Każdy kurs realizowany będzie w wymiarze 80 godzin dydaktycznych (50 godz. szkolenia teoretycznego, 30 godz. szkolenia metodycznego).
2. Kurs w wymiarze teoretycznym odpowiada na potrzebę przekazania nowych treści Uczestnikom w odpowiedzi na sygnały płynące z rynku pracy.
3. Zajęcia metodyczne mają za zadanie podniesienie umiejętności modernizacji programów nauczania (30h). Ten etap szkolenia realizowany będzie w trakcie i/lub po stażach, tak aby zmaksymalizować wymiar praktyczny na etapie tworzenia treści nauczania.
4. Szkolenie metodyczne obejmie m.in.: kształtowanie kompetencji kluczowych w szkole zawodowej, tworzenie multimedialnych środków dydaktycznych wspomagających proces kształcenia, modyfikacja programów nauczania i ich konstruowanie dla specjalizacji z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.
5. Zadania platformy doskonalenia zawodowego:
 - 1) Szkolenia on-line w ramach wbudowanego modułu do kształcenia zdalnego (konta dla Uczestników, kursy: baza wiedzy – materiały dydaktyczne).
 - 2) Promocja, informacja i komunikacja.
 - 3) Prezentacja Przedsiębiorstw – potencjalnych partnerów współpracujących ze szkołami zawodowymi.
 - 4) Forum wymiany doświadczeń.

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

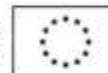
6. Zaliczeniem szkoleń będzie opracowanie 2 konspektów zajęć w ramach nauczanego przedmiotu z uwzględnieniem praktycznej płaszczyzny realizacji nauczanych treści i zasady równości płci.

B. Staże w przedsiębiorstwach

1. Celem staży jest zaktualizowanie wiedzy fachowej u nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nowoczesnych technik i technologii w obszarze nauczanego przedmiotu poprzez transfer wiedzy oraz zdobycie doświadczenia zawodowego dla podniesienia jakości kształcenia.
2. Uczestnicy stażu zapoznają się w sposób praktyczny z zastosowaniem najnowocześniejszych rozwiązań i technologii poprzez udział w 20-dniowych stażach w przedsiębiorstwach (6h/dzień), pod nadzorem opiekunów stażu zgodnie z celami projektu.

C. Wizyty studyjne w przedsiębiorstwach

1. W ramach 2-dniowych wizyt studyjnych realizowanych w przedsiębiorstwach o profilu zgodnym z przedsiębiorstwem, w którym Uczestnicy projektu odbywają staż nastąpi transfer wiedzy w wymiarze poszerzającym zakres staży. Wizyty będą odbywać się w grupach 5-osobowych, przy udziale od 1 do 3 przedstawicieli przedsiębiorstw oraz specjalisty ds. organizacji Programu Doskonalenia Zawodowego.
2. Wizyty realizowane będą w trakcie realizacji staży w celu zmaksymalizowania praktycznego i kompleksowego wsparcia Uczestników.

Projekt „Profesjonalny nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Program wizyt zapewni forum do dyskusji, wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się na tematy związane z celem ogólnym projektu z uwzględnieniem poziomu Unii Europejskiej.

VI. Harmonogram program doskonalenia zawodowego

Działania	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
Rekrutacja									
Szkolenia teoretyczne									
Stáže w przedsiębiorstwach									
Wizyty studyjne									